

Stawonogi najliczniejsza grupa zwierząt, żyjąca we wszystkich środowiskach. Posiadają symetrię dwuboczną, ciało pokryte szkieletem zewnętrznym- chitynowym pancerzem. Ich odnóża składają się z elementów połączono ruchomo za pomocą stawów. Wszystkie wykazują dwuboczną symetrię ciała.

Systematyka:

- a) Skorupiaki- rak, pąkle, stonóg, krab, krewetka, homar, rozwielitka
- b) Owady- mucha, pszczoła, osa
- c) Pajęczaki- pająki, kosarze, kleszcze, skorpiony, roztocza.
- d) Wije- wij, krocionóg

Cechy budowy

cechy	Skorupiaki -rak	Owady mucha	Pajęczaki
Środowisko	Woda	Ląd	Ląd
Części ciała:	Głowotułów, odwłok	Głowa, tułów odwłok	Głowotułów, odwłok
Pokrycie	Pancerz(oskórek)chitynowy nasycony solami wapnia	Oskórek chitynowy	Oskórek chitynowy
Odnóże:	- czułki, 2 pary, odnóże gębowe) - odnóże krocze - od.odwłokowe	- czułki (1para) - odnóże gębowe(3pary): żuwaczki, szczęki - odnóże krocze(3pary)	- czułki zanikły - odnóże gębowe(2pary): szczękoczułki, nogogłaszczki - odnóże krocze (4pary)
Skrzydła	Brak	2 pary	Brak
Oczy	Proste	złożone	proste

U raka występuje zjawisko regeneracji- odrastania utraconych odnóży, są one zdecydowanie mniejsze od pierwotnych. Jako organizm wodny oddycha skrzelami.

U owadów występują wyspecjalizowane aparaty gębowe, przystosowane do rodzaju zdobywanego pożywienia.np. liżący- mucha, ssący u motyla, kłująco – ssący u komara, gryzący u biedronki. Również odnóże owadów wykazują przystosowania do trybu życia.

Znaczenie owadów;

- a) pozytywne; stanowią pożywienie dla innych zwierząt, dostarczają jedwab(jedwabniki), zapylają kwiaty, produkują miód, mrówki są sprzymierzeńcami w walce biologicznej z szkodnikami lasu
- b) negatywne; szkodniki upraw np. stonka ziemniaczana, drzew np. kornik, odzieży- mól , przenoszą choroby np. komar, ich żądła mogą wywoływać alergię.

Pająki przędą z kędziołków przędných odwłoka sieci łowne. Występuje u nich trawienie zewnętrzne. Pająk wprowadza enzymy trawienne do ciała ofiary i dzięki ssącemu żołądkowi wysysa rozpuszczone tkanki zwierząt.